

GAZETE YAZARI

İstanbul'da Fransız elçiliğine kapatılan İngiliz konsolosu

Zekeriya Kurşun
Gazete Yazarı

Abone Ol

08 Kas 2018, Perşembe

PAYLAŞ

Bölgemiz yoğun bir gündem yaşıyor. Siyaset, ekonomi, dış politikada art arda yaşanan gelişmeler baş döndürüyor. Günlerdir konuştuğumuz, yazdığımız ve dinlediğimiz merhum Kaşıkçı cinayetine her gün yeni deliller ekleniyor, faillerine her saat daha fazla yaklaşıyor. İran'a uygulanan ambargonun başlaması; 2003 öncesi Saddam'dan istenenlerin şimdi de İran'dan talep edilmesi yeni bölgesel kaoslara işaret ediyor.

Diğer taraftan ABD seçimlerinin yapılacağı gün, "FETÖ'yu veremiyoruz PYD/YPG ile ittifakı sürdürüyoruz ama PKK liderlerinin başına ödül koyuyoruz" mesajı ile tavan yapan ABD hipokrasisi artık iyice dünyanın çivisinin çıktığını gösteriyor.

TARİHE KAÇMAK

Biraz gündemden çıkıp size tarihte bir yolculuk yaptırıp dinlendirmek için notlarımı karıştırırken ilginç bir konuya rastladım.

Ben olayı paylaşayım, siz ister gündeme bağlayın, isterseniz olayın müşahitlerinden olan ünlü Osmanlı tarihçisi (vakanüvisi) Şanizâde gibi devletin başına gelen 'garîbe'den sayın.

19. yüzyılın başında Napolyon'un Osmanlı toprağı olan Mısır'ı işgaliyle Osmanlı-Fransız ilişkileri onulmaz bir yara alır. Fransa'ya karşı Osmanlı Devleti'nin İngiltere ve Rusya ile oluşturduğu Üçlü İttifak, Mısır'ın kurtarılmasına imkân verirken Fransızlar ile asırlardır devam eden ilişkilerin de kopmasına neden olur. Napolyon Fransa'da kendi iktidarını pekiştirmek ve ilan ettiği imparatorluğunu kabul ettirmek için Osmanlı Devleti ile ilişkileri tazelemek ister. Bu maksatla İstanbul'a çok güvendiği General Sebastiani'yi büyükelçi olarak tayin eder.

Sebastiani işinin ehlidir. III. Selim'in etrafında dolaşır, devlet ricalini ikna eder ve nihayet kendini kabul ettirerek, Napolyon adına misyonunu icra etmeye çalışır. Görevi Fransa'yı yeniden Osmanlı'nın müttefiki yapmak, Rusya ve İngilizler ile arasını açmaktır. Nitekim el altından devleti Rusya'ya karşı kışkırtırken, diğer taraftan da Rusya'yı durduracak yegâne kuvvetin Fransa olduğuna inandırmaya çalışır.

İngiltere, Fransa'nın İstanbul'da çevirdiği dolapların farkındadır ve donanmasını Akdeniz sularında dolaştırmaktadır. Bütün olayların bu sütunda anlatılması mümkün değildir. Sadece bu gelişmelerin Çanakkale Anlaşması (1809) ile tamamlandığını ve Fransızların Osmanlı siyasetinden bu süreçte dışlandığını hatırlatmakla yetinelim.

Ama hâlâ 'garip olaydan' bahsetmediğimin farkındayım. Bunlar yaşanırken, Osmanlı Devleti, Ruslar ile birlikte, Fransızların elinden kurtardıkları Yedi Ada'da bir cumhuriyet kurdular. Ancak kurdukları bu cumhuriyete sahip çıkamayıp Akdeniz'e yerleşmek isteyen İngilizlere kaptırdılar.

FRANSIZLARI RAHATSIZ EDEN KIYAFET

İşte garip hikâye de burada başlar: İngilizler, Yedi Ada'dan biri olan Korfu'yu Fransızlardan tahliye ettiği sırada Ciovani (Giovanni) Dandrino isimli bir adalı çoluk-çocuğunu alıp Beyoğlu'na yerleşir. Bu kadarla kalmaz, bir de İstanbul'daki İngiltere büyükelçiliğinden konsolosluk beratı ve şapkasına taktığı bir İngiliz rozeti elde eder. Ciovani'nin Beyoğlu sokaklarında İngiliz kıyafeti ile dolaşması Fransa maslahatgüzarını rahatsız eder, hatta kudurtur. Sultan II. Mahmut'a müracaat ederek eski vatandaşı olarak kabul ettiği Ciovani'nin İngiliz himayesine girmesini protesto ederek, bunun için İngiltere elçiliğine baskı yapılmasını ve beratın iptalini ister. Tabi ki Sultan iki devletin arasındaki bu meseleye kayıtsız kalır.

Sebastiani'den sonra Fransa adına İstanbul'da maslahatgüzar olarak kalan Moburg (Maubourg) büyükelçi olabilmek için Napolyon'un gözüne girmek isteyen kifayetsiz bir kişidir. İstedikini Sultan'dan alamayınca, hırsına yenilerek, İngiltere'nin himayesinde Beyoğlu'nda dolaşan Ciovani'yi kaçıırıp elçilik binasına hapseder. Bu sefer İngilizler, Sultan II. Mahmut'a müracaat edip berat verdikleri sözde konsoloslarının Fransızların elinden kurtarılmasını talep ederler.

Sultan araçlar koyar ama nafiye. Fransızlar Ciovani'yi bırakmazlar. Mesele büyür, gündemin ana konusu olur. Artık her gün Reisulküttap (dışişleri bakanı)'ın konağına İngilizler girerken, Fransızlar çıkmaktadır. Aylarca görüşmeler sürer. Taraflar Osmanlı Saltanatı üzerindeki nüfuzlarını test ederler. Arşivlerde mahfuz dosyalar, İngiliz-Fransız diplomasisinin yüzkarası olan tehditler ve töhmetler ile dolar.

İngilizler, konsoloslarının Fransız elçiliğinde aç bîilaç işkenceye tabi tutulduğunu iddia ederken; Fransızlar, vatandaşlarının elçilikte kendi isteği ile misafir olduğunu iddia ederler. İş bununla kalmaz. Beyoğlu'nda yaşayan İngiliz ve Fransızlar ile elçilik mensupları sokak

savaşlarına girişip asayışı bozarlardı. Serüveni ne tanımayan Sultan II. Mahmud, önce yumuşak bir tavır sergiler ama işlerin kontrolden çıkmaya başladığını görünce siyaset değiştirir. Bu maskaralık karşısında elçilikleri koruyan Yeniçeri Ocağı'nın Beyoğlu'ndan çekilmesini emrederek, adeta "ne haliniz varsa, görün" mesajını verir. Nitekim bu keskin mesaj olayları kısmen teskin eder.

Ciovani'nin serbest bırakılması için de bir formül bulunur. Ciovani Osmanlı vatandaşı olacaktır ve İngiliz kıyafetlerini çıkarıp Osmanlı kıyafetleri giyecektir. Taraflar bu formüle rıza gösterirken, Fransız maslahatgüzarı İngilizlere güvenmediğinden Ciovani'nin İstanbul dışında bir yerde ikametini talep eder. Osmanlı hükümeti buna da muvafakat ederek onu Ankara'da ikamet ettireceğini taahhüt edip arayı bulur. Aslında bu olay burada bitmez, daha pek çok yazışmaya ve görüşmeye konu olur. Bu arada Moburg beklediği sonucu alıp büyükelçi olamadığı gibi iki tarafın ilişkilerinin daha da bozulmasına sebep olur.

Ciovani ise artık Osmanlı vatandaşı olmuştur. Onun da talepleri başlamıştır. Ailesi ile Ankara'da hayatını sürdürmek için devletten maaş ister. Şanizâde'nin söylediği gibi devlet, "def'u niza u gavga", yani kavga ve çekişmeyi sonlandırmak için bir süreliğine kendisine 1000 kuruş maaş bağlar. Neticede, -yorumunu size bıraktığım- bu hadise, kadim dost diye bilinen Fransızları hasım, İngilizleri de Osmanlı müttefiki yapar. Ama bu olaydan yüz yıl sonra iki devlet birleşip Osmanlı'yı yıkarlar.

#İstanbul #Fransa #İngiltere #Elçilik

PAYLAŞ

30 Kas 2020, Pazartesi

Türkiye-Katar ilişkileri veya yeniden Kuzey-Güney Jeopolitiği

23 Kas 2020, Pazartesi

Suud'dan mektup var!

16 Kas 2020, Pazartesi

Merzifon'dan Karabağ'a aynı oyun

ZEKERİYA KURŞUN TÜM YAZILARI

15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR

Apple

Android

Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

Son Dakika

Haberler

Koronavirüs

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler

Dünya

Ortadoğu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm

Su Sporları

Salon Sporları

Uzakdoğu Sporları

Diğer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi

Dünya Ekonomisi

Otomotiv

Emlak

İş Dünyası

Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

bip Bip / +90 530 846 00 00

f Facebook

Instagram

Twitter

G+ Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss

Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamli, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

↑
YUKARI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunundaki amaçlar ile sınırlı ve mevzuata uygun şekilde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [çerez politikamızı](#) inceleyebilirsiniz.

